

Länsstyrelsen
Värmland

Naturvård
Karin Enfjäll
010-2247438

YTTRANDE

Datum
2015-10-23

Sida
1(3)
Beteckning
510-7027-2015

Miljö- och energidepartementet

Synpunkter på Underlag för genomförande av EU-förordningen om invasiva främmande arter

Övergripande synpunkt

- Det arbete som krävs för att genomföra Naturvårdsverkets förslag för genomförande av EU-förordningen om invasiva främmande arter kommer att vara mycket resurskrävande. Samtidigt är stora delar av åtgärdsbehoven svåra att förutse då man inte kan veta på förhand var eller när man kommer få en invasiv art som behöver bekämpas. Detta ställer stora krav på den nationella samordningen av arbetet och förutsätter att man säkerställer att nödvändiga resurser snabbt fördelas till drabbade områden. Att sprida ut arbetet på för många aktörer är därför inte rimligt. Länsstyrelsen anser att man därför bör vara mycket restriktiv med att lägga arbete på kommunerna. Många små kommuner är redan hårt ekonomiskt trängda och att lägga på dem en beredskap som kräver expertkompetens om främmande arters biologi och hur de hanteras riskerar att ge ett mycket ineffektivt arbete. Idag saknar många kommuner helt kommunekologer eller motsvarande kompetenser.
- Framförallt tillsynen bör vara ett Länsstyrelseansvar, medan genomförande av åtgärder kan överlåtas till kommuner, förutsatt att arbetet finansieras statligt.
- En övervakning av invasiva arter bör vara nationellt koordinerad men genomförs inom den regionala miljöövervakningen. För inrapportering av förekomst av främmande arter behöver man ta hjälp av allmänheten via så kallad citizen science, men för övervakning av populationsutveckling och spridning av etablerade förekomster av IAS-listade arter behöver en regional övervakning skötas av respektive berörd Länsstyrelse. Detta gäller inte minst vid en listning av signalkräftan som redan är väldigt spridd, framförallt i södra Sverige. Här behöver man nyttja de kontakter och samarbeten som Länsstyrelserna redan har med fiskerättsägare och fiskevårdsområdesföreningar via arbetet med fiskevård och Åtgärdsprogram för flodkräfta i länen.
- Datavårdskapet för IAS har inte nämnts i remissen men här krävs ett tydligt fördelat ansvar och Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten behöver säkerställa att data rapporteras in men

också att de snabbt blir tillgängliga för samtliga berörda myndigheter så att förekomstdata inte fastnar i en databas tills det är för dyrt eller för sent att genomföra effektiva åtgärder.

Övriga synpunkter

1. Förslag på behöriga myndigheter

Länsstyrelsen föreslår följande ändring:

s. 3 första stycket under delrubrik 1:

"Som huvudregel föreslås Länsstyrelserna få tillsynsansvar för att följa upp förordningens bestämmelser och de regler som följer av den, bl.a. efterlevnaden av handlingsplanerna. Även ansvar för de operativa åtgärderna, exempelvis utrotning eller begränsning av IAS:s utbredning föreslås som huvudregel att vara länsstyrelsernas. Vid framtagande av handlingsplaner för IAS kan det bestämmas om någon annan myndighet än länsstyrelserna ska vara ansvariga för tillsyn och eller åtgärder. Länsstyrelserna ska även kunna överlåta genomförande av åtgärder och det operativa tillsynsansvaret till relevanta aktörer härunder till kommunerna **under förutsättning att dessa innehar bättre förutsättningar än Länsstyrelsen att genomföra arbetet**".

Grundregeln bör rimligen vara att Länsstyrelsen håller i tillsynen, på samma sätt som Länsstyrelsen ansvarar för tillsyn kopplat till djurskydd, artskydd och levande livsmedel (fisk).

s. 4, andra stycket:

Länsstyrelsen instämmer med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten i att det är viktigt att de myndigheter som har som främsta uppgift att skydda den biologiska mångfalden ska ha huvudansvar för förordningen och dess arter och att sektorsmyndigheter bör ha möjlighet att yttra sig (men då inte själva ha ett bemyndigande att ansvara för beslut som rör IAS).

s. 4 tabellen:

Art 7.1-2	Länsstyrelsen anser inte att tillsyn ska kunna överlåtas annat än i absoluta undantagsfall.
Art 11	Länsstyrelsen anser inte heller att tillsyn över arter listade som av regional betydelse ska kunna överlåtas.

2. Sanktioner

2.2 Artikel 7 IASF

Länsstyrelsen instämmer helt med Naturvårdsverkets förslag att även introduktion pga. oaktsamhet bör sanktioneras. När det gäller signalkräfta är illegala utsättningar det absolut största hotet mot den inhemska flodkräftan då de smittas av kräftpest som signalkräftorna för med sig. Här är det absolut nödvändigt med bättre verktyg för att få stopp på illegala utsättningar. Rena informationsinsatser räcker inte.

4. Övervakningssystem (art. 14)

s. 12, första stycket under rubrik 4:

För terrestra och limniska miljöer är det svårt att se någon befintlig övervakning som har relevans för arbetet med förordningen. Inte heller inom de redan idag befintliga programområdena finns ett fungerande system för att plocka upp förekomst av invasiva arter. Dagens övervakning bygger i huvudsak på stratifierade urval för övervakning av generella trender i miljön, men ett så pass bredmaskigt nät kommer inte fånga upp IAS förrän de är mycket väletablerade och då är det mycket svårare och dyrare att genomföra åtgärder (om det ens är möjligt). För att övervaka IAS anser Länsstyrelsen att det är ytterst viktigt att man använder sig av effektiva och enkla inrapporteringssystem som allmänheten kan använda (exempelvis en vidareutveckling av ”Rappen”), men därtill tillkommer behovet av systematisk övervakning av redan etablerade förekomster av IAS och kontroll av om/hur dessa sprider sig.

6. Tillstånd (och tillsyn) (art. 8 och 9)

s. 14, tredje stycket under rubrik 6.

Länsstyrelsen anser inte att Länsstyrelserna ska kunna överlåta tillsynen till kommunerna annat än i absoluta undantagsfall.

10. Konsekvenser

s. 18, andra stycket *Kostnadsmässiga och andra konsekvenser av regleringen*

Kostnaderna verkar väldigt lågt räknade.

Enhetschef Thomas Östlund har fattat beslut om detta yttrande. Handläggare Karin Enfjäll har varit föredragande.